

קונם י"ן פרק שמיני נדרים

א) ויניין מוספות סוטה ד: ד"ה גמ' ענקין, ב) וניס' ד"ה ז"ה פ"ג, ג) ונכנס פ"ד מ"ה, ד) ניטין ע"ב, ה) ע"מ: כח: הוריות י"ג: ט) ג"ע"ג,

מוסרום משום גול שמתאשו מהן הצעלים: ופטורו מן המעשר. משום דהפקירא וניהו: מרייהו. צעלים של תאנים: והוכפלו כו'. דשרו למיכל כל אדם: משום סניוה מילתא. כלומר מרוע לז היה אומר כן ולא משום עין יפה דעדיין לא הפקירן: אשכחיה. לרבי טרפון גופיה דקאכיל מן התאנים.

מוסרום משום גול שמתאשים הן ממה ששאר צדה אחר שקפלו והכניסו רוב המקצועות: ופטורו מן המעשר. דכתיב (דברים יד) וצא הלוי כי אין לו חלק ונחלה עמך יאל הפקר שיש לו חלק ונחלה עמך: משום סניוה מילתא הוא דקאמר דרין גזר. מפני רוע לז לומר כבר גזרתי אולם לעצמכם: שמע שהוא גזר. הכיר שר' טרפון היה: שנסתמיה צנתה של סוכה. שהניחו כשהודיעו שהוא ר' טרפון ולא הניחו אלא לכבוד תורתו: אי הכי ר' טרפון אמאי יעיר נפשיה. אי אמרת בשלמא ללא היה קפיד ההוא גזר. אלא היה עשתי מש"ה הוא מנענע הי"ך לז הודיעו דזומן שהוקפלו רוב המקצועות הפקירא וניהו ואי נמי לא צייט ליה דלישלם ליה ההוא פורתא אלא אי אמרת דכולה שנתא הוה גנזי ליה עיניו מאי הוה ליה למענד לר' טרפון וכי הוה ליה לשלומי דמי טובא ללא מחייב צהו. מוסקין דאין הכי נמי כיון דעשיר גדול היה. מהו דוקא צבי האי גזולת הוא דאסור משום דההוא גזר. עדיין היה חושדו ולכבוד תורתו הוא שהניחו אצל ודאי לפטור עצמו בכבוד תורה צמה שאינו חייב צו שרי כדלמירין לקמן שרי ליה לזרובא מדרבנן למימר לא יהיצנה כרגאס) ושרי ליה נמי למימר שרו לו. תיגרלו צירשא שפירא צדכים הלו וזמה תורה לתלמידי חכמים כשם שזמה לכהנים וללוים תרומות ומעשרות: קשרם על אצבעותיו. כלומר לא תכוין להנאתך אלא כדי שיהיו שגורין צפין והסוף על זה ואמר ענדס על גרגרותך ואחר כך הביא ראיס ססוף הכבוד לזא שגמר דכריה דרבי נועם ואומר ותומכיה מאושר: לפעלס. לשם הקצ"ה שפעלס וזה עליסה: שגמר וענדך יאל אס ה'. דאפשר דלניהו לא הוה ידע ליה: שרו לי סיגראי ברישא. המירו מגר שלי כלומר פסקו לי דיני תחלה: ובני דוד כהנים היו. שהיו חכמים והי' דינס ככהנים: לפתוח

כד א ב ג מיי פ"ו מהל' ת"מ ה' יופי מהל' משנה הלכ' ד טו"ש ע' יוד' סי' רמו ספי' כח דהג"ה:
כה ד טסו עשין ג [טו"ש עס]:
כו ה מיי פ"ו מהל' ת"מ ה"י ופכ"ה מהל' סנהדרין הל' ו' סגמ עשין ג טו"ש ע' יוד' סי' רמג ספי' ה' וטו"ש ע' ח"מ סי' טו ספי' א':

תורה אור השלם

1. והסבות פני מרם וחקלו את צפוני ובאו בה פריצים וחקלתי: יחזקאל ז כב
2. בה בלי"א קטיל בלאשצר מלפא דניאל ה ל ב' לאתבה את יי' אלהיך לשמע בקול ודבקה בו פי הוא ויך ורך ימך לישבת על דאומה אשר נשבע ל' לאבתך לאברהם לייצק וליעקב לתת להם: דברים ל כ
3. קשרם על אצבעותך קתום על ידך לבך: משלי ג ג
4. דריכה דרבי נעם ובל התיבתיה שלום: משלי ג י
5. עין חיים היא לפתוחיה בה ותמכיה מאושר: משלי ג יח
6. ויהי אני אלק מאתך וירחי יי' שפאך על אשר לא אדע ובאתי להגיד לאתחבא ולא ימאך ויך בני ועבדך ירא את יי' מן ערי: מלכים א יח ב
7. ויהלך ידך ולא פיד נכרי ואל שפתיה: משלי כו ב
8. והנהו בן יהודיע והבתי והפילתי ובני דוד כהנים יקי:
9. שמאל ב ת יח וקדשתי ב את ליהם אלהיך הוא מקריב קדש ויהי לך פי קדוש אני יי' מקדשכם: יקרא כא ח

ליון הש"ס

גמ' אי לז שנסתמיה. עיין ז"ק דף טו ע"ב ונמסר"ס ח"א ע"ס: שם כיון שפירוש עשיו חול. עיין גמ' ע"ז דף נג ע"ב: שם שרו לי תיגראי ברישא. עיין שיעות דף ז ע"ב:

הגהות הב"ח

א) גמ' אמר אי לז לטרפון כ"ל ומינה לו נמחק: ב) שם קודש נשעו חול כ"ל ומינה כלי נמחק וכן לקמן: ג) שם צנתה של סוכה שהוא קיים לעולם ועד על אמת כ"ל ומינה לו אומת ו' שם אשנה נמחק: ד) שם אשנה נמחק: וקן: ה) שם אלא למוד מלהב: ו) שם אלא דר' טרפון משוער עשיר גדול: ז) שם ובני דוד כהנים היו רבי כהנים היו אלא מה כן נעט: ח) רש"י ד"ה אלא וכו' דאם שרי ליה:

מוסף רש"י

אל תעש עטרה. לכני מורה להתגדל בהם. שלא תלמד על מנת ליטול עטרה שיקראו אותך רב ותמכיה. ואל תעשה קרדום לחפור בה. שאדם עושה בו מלה, וכן לא תלמד אותה על מנת שאם תקראו צדיק על מנת שתלמד אותה בשב"כ, אלא על מנת ללמד חכס (אבות פ"ד ת"ח).

תוספות

הוקפלו בהו מותרות שהפעלם מפקירין אותם: ופטורו מן המעשר. כהפסד שנסתמיה בכתרה של תורה. שהניחו אותו האיס בשביל כבוד תורתו: וא"ה אבאי ציערין. מלי היה ליה למיעבד כיון שלל היה רועה להניחו בענין אחר בשלמא אי היה צפין ליה כי אמר הוקפלו רוב המקצועות ניחא שהיה מנענע על מה שלל אמר לו: לאתבה את ה' אלהיך. משמע מלהב הצדקה ולא לכבוד עמך: שרולי תיגראי. כלומר פסקו דין שלי תחילה:

תנא הוקפלו רוב המקצועות מותרות משום גול ופטורו מן המעשרות רבי ורבי יוסי בר רבי יהודה איקלעו לההוא אתרא בזמן שהוקפלו רוב המקצועות רבי היה קא אכיל רבי יוסי בר ר' יהודה לא אכיל אתא מרהוין אמר להו אמאי לא אכיל רבנן הוקפלו רוב המקצועות הוא ואף על פי כן לא אכיל ר' יוסי בר ר' יהודה קסבר משום סניוה מילתא הוא דקאמר הדין גברא רבי חמא בר רבי חנינא איקלע לההוא אתרא בזמן שהוקפלו רוב המקצועות הוה קאכיל היב לשמיעיה לא אכיל אמר ליה אכול כך אמר לי רבי ישמעאל בר רבי יוסי משום אביו הוקפלו רוב המקצועות מותרות משום גול ופטורו מן המעשר ר' טרפון אשכחיה ההוא גברא בזמן שהוקפלו המקצועות דקאכיל אחתיה בשקא ושקליה ואמטייה למשריה בנהרא אמר ו' לו אוי לו לטרפון שוזה הורגו שמע ההוא גברא שבקיה וערק אמר רבי אבהו משום ר' חנניה בן גמליאל כל ימיו של אותו צדיק היה מצטער על דבר זה אמר ו' אוי לי שנשתמשתי בכתרה של תורה ואמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן ו' ככל המשתמש בכתרה של תורה נעקר מן העולם קל וחומר ומה בלשצר שנשתמש בכלי קודש שנעשו ו' כלי חול שנאמר ו' ובאו בה פריצים וחילוהו ו' כיון שפרצום נעשו חול נעקר מן העולם דכתיב ו' בה בלי"א קטיל בלשצר המשתמש בכתרה של תורה שהוא ו' חי וקיים לעולם על אחת כמה וכמה ורבי טרפון כיון דכי אכיל דהוקפלו רוב המקצועות הוה אמאי צעריה ההוא גברא משום דההוא הוה גנבי ליה ענבי כולה שתא וכיון דאשכחיה לר' טרפון סבר היינו דגנבן אי הכי אמאי יעיר נפשיה משום דרבי טרפון עשיר גדול הוה והוה ליה לפייסו בדמים תניא ו' לאתבה את ה' אלהיך לשמוע בקולו ולדבקה בו ו' שלא יאמר אדם אקרא שיקראוני חכם אשנה שיקראוני רבי ו' אשנן שאהיה וקן ואשב בישיבה אלא ו' למוד מאתבה וסוף הכבוד לכא שנאמר ו' קשרם על אצבעותיך כתבם על לוח לבך ואומר ו' דרכיה דרכי נועם ואומר ו' עין חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר רבי אליעזר בר ר' צדוק אומר ו' עשה דברים לשם פעלם ודבר בהם לשם: ו' אל תעשם עטרה להתגדל בהם ואל תעשם קורדום להיות עודר בו וקל וחומר ומה בלשצר שלא נשתמש אלא בכלי קדש שנעשו כלי חול נעקר מן העולם המשתמש בכתרה של תורה על אחת כמה וכמה אמר רבא ו' שרי ליה לאיניש לאודועי נפשיה באתרא דלא ידעי ליה דכתיב ו' ועבדך ירא את ה' מנעוריו אלא קשיא דר' טרפון ו' דעשיר גדול היה והוה דידיעי ליה הא באתרא דלא ידעי ליה לזורובא מרבנן אבא ו' שרו לי תיגראי ברישא דכתיב ו' ובני דוד כהנים היו ו' מה כהן נומל בראש וכהן מנא לן דכתיב ו' וקדשתו כיו את לחם (ה') אלהיך הוא מקריב ו' ותנא דבי רבי ישמעאל וקדשתו לכל דבר שבקדושה לפתוח

פירוש הרא"ש

הוה היה לו לפייסו בדמים ולשלם לו כל התאנים שגנבו לו: עשה דברים לשם פעלם. לטמו על הקצ"ה שפעל הכל למענו: ודבר בהן לשמן. כל דבוק ומשך צדכיה תורה יהיה לשם תורה כגון לטמו ולסנין והסוף לקח ופלפול ולא לקניט וליהנות: ואל תעשם עטרה להתגדל בהם. שנתלמד כדי להסתפר ולהתגדל: ואל קרדום להתך בהם. שנתלמד כדי שיהיה כלי מלאכתם להפטרם בה: בארתא דלא ידעי ליה. כמי שלא זולו ככבוד תורתו ועשיו: שרו לי תגראי ברישא. פסקו לי דיני שלי אצל מכלול מלמודי: לכל דבר שבקדושה. ככל דבר שיראה גדול ומקודש:

מותרות היו. ונתמסר הפקירוס הצעלים והפקר פטור מן המעשר: משום סניוה מילתא. דבר שטי וגמלי היה לו אס לא יגמר להם שיחלנו ולא מלכותם לז אמר כן: אוי לי שנשתמשתי בכבוד תורתך. על שפטר מחוטום האיס בשביל כבוד תורתו: בה בלי"א. כלומר הלילה שחמו כלי בית המקדש הוא ושניו: אבאי צעריה ההוא אבאי. דמתמנה כל צעלי נכסים בקליין בדין זה: א"ה אבאי ציער נפשיה. דכיון דשמע שאלה להרנו על שגנב מחטום היה לו לירא שיעבד יעשה כן ו' א"ה אמאי מנענע והלא יפס עשה שהלל את עצמו מן המיתה ואל כלל מיתה נמי אמרינן לקמן שרי ליה לאיניש לאודועי נפשיה באתרא דלא ידעי ליה: ומשני כיון דעשיר גדול